

MILJØ-
DIREKTORATET

FAKTAARK

M-1082 | 2018

Foto: Ola W. Krogh

Lofotodden nasjonalpark er opprettet

Området med den mektige Lofotveggen i Nordland fylke ble vernet etter vedtak av Kongen i statsråd 22. juni 2018. Landskapet preges av høye og smale tinderekker omgitt av åpent hav. Nasjonalparken omfatter ca. 99 kvadratkilometer.

Sjeldent spektakulært!

Nasjonalparken kjennetegnes av et unikt landskap med høye og smale tinderekker omgitt av åpne havområder, et sjeldent naturfenomen i global sammenheng. På Moskenes- og Flakstadøya står fjellene rett i havet og danner den mektigste biten av Lofotveggen med ekstrem topografi og så kraftig gjennomskåret av fjorder og sund, at landflukene bare så vidt henger sammen. Under siste istid var innlandsisen bare i kortere perioder mektig nok til å bevege seg over Lofotfjellene. På grunn av dette kunne små lokale isbreer vokse frem og eksistere i lange tidsrom. Disse formet det vakre landskapet med tinder, egger, dype botner og trange fjorder.

Lofotodden er viktig for sjøfugl

Med sjøfuglbestandene i tilbakegang er alle områder med hekkende fugler svært viktige. I nasjonalparken finnes det hekkeområder for sjøfugler som toppskarv, teist og krykkje.

Toppskarv, Skarveura Foto: Bjørn Harald Larsen

Selv om artene ikke er tallrike lenger, så vil vernet i Lofotodden gi sjøfuglene en mer forutsigbar fremtid i området. På yttersiden av Moskenesøya finnes det hekkende kongeørn og havørn i tillegg til flere falkearter. Rødlisterterter som tyvjo og strandsnipe vil du også finne i nasjonalparken.

Karrig og spennende biologisk mangfold

Til tross for næringsfattig berggrunn er floraen i nasjonalparken interessant. Lofoten er ett av områdene som tidligst ble isfritt etter siste istid, og noen av fjellplantene kan ha sine eldste forekomster i Norge her, og forekomsten av enkelte kalkkrevende arter i sørlige deler av området utgjør vestlige utpostlokaliteter.

Innenfor nasjonalparken er det relativt liten variasjon i antall naturtyper. Bakgrunnen for dette er en kombinasjon av klima, topografi og fattig berggrunn. Naturtypene nakent berg, ur og rasmark dominerer, men også fjellhei, tundra og boreal hei finnes i området. Den store andelen rasmark er spesielt for Lofotodden, og viser at forvitningsprosessene som har bidratt til å danne landskapet fremdeles pågår. Langs strandflatene i nasjonalparken finner du den rødlista naturtypen kultumarkseng og sanddynemark som har en svært interessant botanikk. Særlig i de store sanddynesystemene rundt Buneset og Horseidet finnes en rekke rødlista plante og sopparter som reinrose og rødflange samt lillagrå rødspore og sauevokssopp. Den lille bregnen kalktelg er registrert i rasmark under den vestre foten av Turtnbakkheia. Kalktelg er sterkt tilknyttet kalkrik berggrunn, og er ikke registrert andre steder i Lofoten.

Bosetninger fra steinalderen

Lofotodden nasjonalpark er svært rik på kulturminner, og landskapet er preget av menneskelig virke i en tidsperiode på 6000 år. Det er registrert automatisk freda kulturminner langs hele kysten av Moskenesøya og man kan se spor etter hustuffer fra steinalderen.

Mange kulturminner har også nasjonal verdi og i Kollhellaren og Bukkhammerhola kan man se 3000 år gamle hulemalerier. Det er også nyere tids kulturminner innenfor området, og det var bosetting en rekke steder helt opp til 1950-tallet. Spor av nyere tids bosetting finnes i form av hus, hustuffer, steingjerder, veier, stø og havneanlegg. Naturtypene og landskapet gjen-speiler også den menneskelige påvirkningen i form av blant annet ekstensivt beitebruk.

Badeliv på Bunessanden Foto: Ingvild Gabrielsen

Friluftsliv

Nasjonalparken er mye brukt både sommer og vinter og er populær hos både lokale og tilreisende. Det finnes mange turstier i området, og særlig populært er Ågdalen, Kvalvika, Refsvika og Bunessanden. Inne i nasjonalparken har Lofoten turlag et naust, og i tillegg er det flere åpne gammer som de besøkende kan benytte seg av. I randsonen av nasjonalparken er det overnattingsmuligheter på Munkebu i Moskenes kommune og Selfjordhytta i Flakstad kommune.

FAKTA OM NASJONALPARKEN

- opprettet 22. juni 2018
- ligger i Moskenes og Flakstad kommuner i Nordland fylke.
- omfatter ca. 99 kvadratkilometer (13 i sjø og 86 på land).

LENKER

- www.miljodirektoratet.no
- www.regjeringen.no/kld
- www.fylkesmannen.no/no
- www.miljostatus.no